



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Nicolai Svsii E Societate Iesv Opvscvla Litteraria**

**Suys, Nicolas**

**Antverpiae, 1620**

I. Styli materia, & officium.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69342)

9  
LIMA CICERONIANA

AD STYLV M ACCVRATE

PER POLIENDVM.

CAPVT I.

*Styli materia, & officium.*



Nimosè quidem summus orator, non imperator, Latinæ lingue pomœrium proferre conatus est, vt eloquentia Romana vernaculis instructa verbis aliunde subsidium euocare non cogeretur; nullâ tamen commentatione suâ, animique contentione euitare potuit, quin multa passim è Græcia, ciuitate donaret, quæ deinde inter Romana censerentur. Nec aër solùm & æther, sed stylus quoque lege Tullia ius Quiritium assecutus est. Cui voci cùm varia & multiplex significatio obuenerit, tum ea ad nos præsertim spectat, quam Prudentius suis limitibus circumscripsit:

*Inde alij stimulos, & acumina ferrea vibrant,*

*Qua parte aratis cera sulcis scribitur;*

*Et quâ secti apices abolentur, & æquoris hirti*

*Rursus nitescens innouatur area.*

Religiosissimi auctoris candidos reuocauit  
versus, vt ex ijs & materiam, quâ stylus cudi-

A S cur,

De Cas-  
siano  
Marty-  
ro.

*Isidor.* tur, & ipsius discamus officia. E ferro fuisse persuasum habeo innoxijs præsertim temporibus. Isidorus auctor. *Cera paruulorum nutrices: ipsa dat ingenium pueris, primordia sensus: quarum studium primi Græci tradidisse produntur. Græci enim & Tusci primùm ferro in ceris scripserunt.* Neque tamen adeò asperum ferrum fuisse arbitror, vt riualet non pateretur. Vel ex osse, vel ex elephantis dente graphium deformatunt artifices. Atta in satyra apud Isidorum notus:

*Isidor.* Vertamus vomerem in ceram, mucroneq; armus osseo.

Quin imò ferrum tandem migrare coegerunt leges. Hinc illud de vulgo scribarum; *Ceram ferro necadito.* Cui & Plinius subscribit. *Pro mente enim ipsius lego l. 34. cap. 14. Stylo ferreo scribere vetitum est: vt vetustissimi auctores prodiderunt.* Nec seposita admodum vel arcana decreti ratio. Non animosi tantùm pupuli soleæ & anguillis obnoxij, quibus ceras debebant, sodalium suorum cutem conscribilabant; sed grandiores quoque & militares viri, cum alijs armis in vrbis Roma accingi prohiberentur, religiosa Mercurij & Apollinis arma, ad Martia traduxerunt facinora. Sic *Plut. in Græchis.* Antyllus γεγραφέοις μεγάλοις interimitur: & Cæsar tot bellorum victor, hoc telo, cum à coniuratis incingeretur, vitam suam propugnare conatus est. *In Iulio cap. 82.* Cassius, vt Suetonius adse-

rit,

rit, aduersum vulnerat paullum infra iugulum,  
 Caesar Casij brachium arreptum graphio traiecit.  
 Hic ipse vsus est, ni fallor, quò ludens res-  
 pexit Tullius Philippicâ secundâ: Sed vnam rem,  
 vereor, ne non probes: si enim fuisset, non solum re-  
 gem, sed regnum etiam de repub. sustulisset: & si  
 meus stylus ille fuisset, vt dicitur, mihi crede, non so-  
 lum vnum actum, sed totam fabulam confecissem.  
 Quæ quidem licet ita se habeant, nunquam  
 tamen adducar vt credam, tam altè ferrum  
 defossum fuisse, vt non mox refoderetur, &  
 omni propè tempore in vsu haberetur. quod  
 ex historiarum lectione manifestum. Demus  
 verò noxium fuisse ferrum: an ex osse vel e-  
 bore innoxius, ad vulnerandum, ad trucidân-  
 dum imparatus stylus? Elephātinis stylis mi-  
 nistros crudelitatis Neronianæ vsos fuisse  
 quidam narrant tanquam pugionibus. Stylis,  
 inquam, non libris. Nam vt elephantinos vel  
 elephantidos libros agnoscam, (quos ego  
 quidem non pro vulgi tamen opinione, in-  
 terpretabor aliàs opportuniùs) quid pugioni-  
 cum libro? quod formæ consortium? Mate-  
 riam exposuimus, ad officium redeamus,  
 quod duplex fuit. Vnâ enim parte styli, quâ  
 acies micat,

*Aratis cera sulcis scribitur.*

Quod licet vix pueris ignotum sit, non mo-  
 rosi tamen hominis esse iudicavi, strenui rhe-  
 toris describere verba paucula: vt illius in  
 pueri-

Cicero  
 Phil. 2.

puerilibus præceptionibus non puerilem industriam fastidiosi magistræ cognoscant.

*Quint.* Cum verò iam ductus sequi cœperit (puellus) non  
*l. 1. c. 1.* inutile erit eas tabella quàm optimè insculpi, vt per illos velut sulcos ducatur stylus. Nam neque errabit, quemadmodum in ceris (continebitur enim vtrumque marginibus) neque extra præscriptum poterit egredi: & celerius ac sapius sequendo certa vestigia firmabit articulos: neque indigebit adiutorio manuum suam manu superimpositâ regentis. Quis hac ætate tantum operæ collocet, vel de rure assumptus & pistrino minax Orbilius, præceptis in gratiam infantium conscribendis, aut iisdem instituendis; quantum non modò *Susto-* Quintilianus vir grauissimus, sed olim etiam *nus in* Augustus Urbis dominus collocarunt, vt imbelles manus in venustos characterum ductus dirigerent? Verùm ad alterum iam styli officium veniamus. Nam & altera styli pars obtusa:

*Quâ secti apices abolentur, & equoris hirti  
 Rursus nitescens innouatur area.*

*Horat.* Horatius lucis aliquid adspergit:  
*Satyra* Sæpè stylum vertas, iterum quæ digna legi sunt  
*ult. l. 1.* Scripturus.

*Quint.* Plus etiam Quintilianus: Sequitur emendatio,  
*l. 4. b. 1.* pars studiorum longè vtilissima. Neque enim sine causa creditum est stylum plus agere, dum delet.

*Ticero* Facetè & vrbane ex eodem fonte iocum deriuauit in Verrè Orator: Vertit stylum in tabula  
*l. 2.* sua;

*sua; quo facto omnem actionem euertit. Præclare Politianus triuiales Horatij commentatores* *Polis.*  
 explodens rem describit ipsam. *Stylum*, inquit, *vertere, est inducendi expungendiq; causâ, partem exacuminatam surrigere, quâ scribimus; alterâ, quâ retusior est aut latior, proclinatâ, & scriptis delendis impactâ.* Idem enim munus censorium versus stylus in cera obtinet, quod in membranis spongia. Hic vsus est, hæc utilitas, eademque causa cur pro scribendi genere vsurpetur. De quo cum mihi scribendum sit, quæ enucleatius de antiquorum pingendi ratione dici possint consultò præteriens, in eam quâ nactus sum prouinciâ, me confero.

## CAPVT II.

*Quid stylus apud oratores.*

**Q**UOD præclare Tullius de philosophis quibusdam, hoc ego de philologis nostris disertè commemorare possim: *Urbem Cicero.*  
*philosophie, mihi credite, proditis, cum castella defenditis.* Dum enim alij in eloquentia siue stylo, quæ spectatissima eloquentiæ pars est, nihil præter verba expendunt; alij solos numeros ad examen vocant: & hi membra carpunt, illi periodos circumducunt; ipsam suadam medullitus complecti sibi videntur, & nihil interim præter

*Nubes & inania captant.*

*Quæ-*